

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 15. Erat mutum. Excœcat diabolus, quo perdidit Daudem, & senioribus
nocuit Ezechielis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

mpetu pullabit acriori, ut illi concedas ingres- sum, &c. Numquam à te tentando quiescit, semper in animam tuam introitum meditatur, proinde numquam ab illo repellendo quies- cas, semper eicias semper accedentem, ut de te illud Christi verificetur: *Erat eiciens damo- num.*

§. 15. *Erat mutum. Excæcat diabolus, quo perdidit Dauidem, & senioribus nocuit Ezechielis.*

Quam graphicè describit noster hic Eu- angelista diabolum, cuiusque in hoc ho- mine officium: mox enim ut intrauit, omnia luxat, perdit, suisque euerit limitibus: *Erat Iesus eiciens, demonium & illud erat mutum.* D. Math. addit & cæcum. D. Marcus dicitur sur- dum & mutum, nomen autem à D. Luca positum in originali Græco utrumque significat surdum & mutum *κωφός*. Ita Tertullianus & D. Chry- sosto. quos sequuntur Theophylactus & Euthy- mius. Viden' qualiter illum habeat, prout Chri- stus in nostram exponit utilitatem. Sicut acri præfectus, ut pacificus requiescat, & qui quies- centem perturbet nullus sit, omnes occludit in- gressus, potes in altum suspendit versatiles qui- bus possit illum inimicus oppugnare, castroque exueris his sedulo peractis, in pace credit om- nia: *Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt omnia, quæ possidet.* Sic multiplex vallo munitus quiescebat tutus in hoc homine diabo- lus. omnibus sublati pontibus, & sensuum, qui- bus in animam patet introitus, viis aggeribus occlusis. Hoc primum agit animam ingrediens, ut ibidem quiescat securior, nec sit qui præfe- ctum interpellat, aures, oculos, linguam com- prehendit; hos pensiles suspendit pontes, ut ne per oculos, per aures, per linguam vltum adfe- ratur remedium. Hæc explicemus.

I.
Tribus
vijs op-
pugna-
tur dia-
bolus.

1. *Intelle-
ctus.*

Tribus in particulari vijs, velut tribus pontis, seu pontibus bello quis potest infestare dæmo- nem, fortem animæ possessorem. Primo: mentis oculis, id est consideratione status lamentabi- lis, quò tristis premitur anima, & damnorum qui- bus modo afficitur, & multo grauioribus, quibus in futuro timeatur crucianda: quanta sint quæ perduntur, & quam vilia lucra: quibus bonis spo- lietur, quibus malis obruatur. Quòd præ cæte- ris animæ corroborat, & acrioribus diaboli tum fraudibus, tum viribus reddit inuincibilis intel- lectum esse dicimus: quo cognoscit, considerat, &

conspicit quis sit Deus, quam bonus, quam dig- nus qui ab omnibus diligatur, cui seruiant om- nes propter se, propter præmium, quòd seruen- tibus sibi seruiat amplissimum: propter crucia- tus patitur, quibus aternum punit lepis suis trif- gressores. Quid pro nobis, nostris: quæ egerit Sal- uator salute, quam sollicitè nos quaerit aber- rantes, quam liberaliter pro nostra vita sua pro- fuderit, sanguinem suum, animam suam, seipsum, & quidquid habebat. Qui hæc illuminatis, pur- gatisque considerauerit oculis, serine potest ut illi non seruiat? Ille ne se tradet Satanæ hosti infensissimo, qui nihil nisi suam intendit, suamq; damnationem? Qui a terrore mentis oculo suæ perpendit vanitatem, nullam rerum mundi considera: subsistentiam, laboris, deliciarumque carnis breuitatem, gloriæ, perarumque aterni- tatem, amens sit si locum cedat diabolo, si blan- ditus assentiat, si non cuncta eius dissipet machi- namenta.

Diuitius inhaeret D. Gregor. & quòd Spiritus S. bellissimè commendat in Dauidè & tunc cum commemorat electum in Regem, & ducem po- pulo Israel, ut autem in arenam descendi deret ad- uersus Goliath, omnemque illam Philisthinorum sæcem superaturus sic eum commendat: *Erat autem adolescens rufus, & pulcher aspectu, decora- que facie: legunt alij pulcher oculis, & bonus visu.* Parcat mihi Dominus: quid ad rem nosse Dau- idem adolef-entè pulchrum oculis, visuq; acer- rimum, quo massam gigantis eam proleternat, illamque superbam, & arrogantem aduersariorū multitudinem in fugam agat ignominio am- Numquid in eo laudare ut conueniens, adolef- centem fuisse, viribus membrisque ad cer: amen compositis, brachijs nervosis, manibus fortissi- mis, qui huc usque nec visis, nec leonibus celsi- rat: insuperabilis? Nū oculis, nū visu potius quæ manibus, quam brachijs bellum tractandū? Non tantum intendit Deus de præcio loqui cū Phi- listhinis corporali, quantum de certamine cum diabolo spiritali. Nū ignoras quæ ait D. Greg.) pellucidos, acresque oculos, claram distindam- que notare meditationem, & mentis oculum quò Dei perpendit mirabilia, eius bonitatem, o- pera misericordiae, præsentem calamitatem, gloriæ penasque iuratas perferretur: *Quid D. Greg. est pulcher aspectu, nisi interna contemplatio* *Intelle- ctus.* *Quasi enim pulchrum aspectum habet, qui decore visiois rursus in interna contemplatio- ne.* Animam mihi propone, quæ lyuceis oculis Dei contemplatur celsitudinem, ac interna con- templatione eius meditatur pulchritudinem, bo- nitatem,

II. Dauid ab oc- culis seruiantibus occul- talibus. III. Lemis fortissimè occul- talibus. IV. Diab- mco- oculi velat

nitatem, beneficiorum quibus nos cumulavit, multitudinem, de illa sic ego pronuntio tantis eam vigere viribus, tanta fortitudine commendari, ut unico funde iactu, Golix cunctas dissipet machinas infernalis, et usque in terram prosternat, vincatque legiones. Quis vires indidit D. Antio. ut roties de Gigante illo triumpharet, nisi conspectu coeli solique, vitæ præsentis futuraque, considerationes. Quis Patrem nostrum S. Dominicum animavit, ut hunc contemneret inimicum, illique victor insultaret, nisi pellucidi oculi, in terra prædictorum contemplatio: Idem admirare in tectis illo Seraphim ardentissimo D. Francisco, qui hac oculorum acie radians cuncta despectis pedibus prosternit, quæ hic illi pulchra offerri poterant acceptanda. Quæ cum hostis ille non ignoraret hos vicem contendit, excecavit, vel ad minus obvelare, obnubilare, & hunc mentis oculum obfcurare.

puella venustatis adicit, delicias repræsentat, lucti, pecuniarumque pallium oculis proponit, quod te excecavit, & animæ tollit visum, vel falsè obnubilat; exemplo seruant duo illi Sefannæ scortatores, quos, cum canities, sapientia & iudicij præfectura toti faceret populo venerabiles, infeliciter subvertit, at quo dolo? Fudicissimæ huius formine forma elegantiori velut pallio versipellis eorum oculos excecavit, quæ celestium & terrestrium, Deique iudiciorum impediit considerationem. Nec hoc præterijt Spiritus S. ait enim: *Videbant eam senes, & avertierunt sensum suum, & declinaverunt oculos suos, ut non viderent eam, neque recordarentur iudiciorum istorum.* Quinimò & ipse Daniel vi eorum hoc aperuit: *Species decepit te.* Hoc igitur modis omnibus procurat diabolus, ut clarissimos animæ obnubilet oculos.

O savissimum hostem Antiochum, qui à Spiritu S. dictus *Radix peccati*: cum Dei templum ingressus prædo sacrilegus sacratissimi thesauros altaris deripiens, ad emique sacram profana, & vaque polluens, hoc primum omnium egit, candelabrum aureum, toti luceus templo præfocavit. Habes hic diabolus, omnis peccati propriè radicem. Si ab Adam inquiseris, num ipse peccati featurigo? Non ego inquit: Eua me instigavit. Si Deus a? Eua requirat: negat illa se peccati radicem, culpam omnem in serpente reicit: ille radix arguitur peccati, Nec veritati contrarium: dixit enim Spiritus S. *Invidia diaboli mors intravit in orbem terrarum.* Ingressus hic templi Dei, tuâ scilicet animam, de qua D. Paul. *Templum Dei sanctum est, quod estis vos.* Primò: diripit altare sacratissimum, voluntatem tuam, quâ Deo gratissima litantur oblationes, illud evertit, polluit, suisque luxat cardinibus, avertens, & comertens (teste D. Aug.) à bono immutabili & æterno, ad temporale brevis periturum, illic verò lumen extinguit, excecavit intellectum, ut nec attendas, quæ facias, nec quò, nec quæ pergas consideres, nec quàm horrendâ percas ruinâ contempleris.

Hoc autem versatilem ponte sublatò tot annis imperturbatus quicquid inter Gentiles, adoratur ut Deus, colitur ut rex, ut Dominus honoratur: *Deus huius sæculi excecavit mentes infidelium, ut non fulgeat illis illuminatio Evangelij gloriæ Christi.* Fatere o Daud quid diabolus tot diebus, tot mēsis in anima tua pacatū detinuit, aggenibus præmunitum, tantò tuo damno, populi que scādalo non minimo? Pontem hunc sustulit, oculos mihi velavit, ne status, quo prostratus iacebam, oculatus

11. Dani. ab v. d. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

Dani. cap. 13 9.
1. Mach. 1. 11.
Sap. 2. 2.
1. Cor. 3.
2. Cor. 4.
V.
Sic deceptus cecidit Daud.
Iii 2 oculatus

Pf. 39. 13. oculatus agnoscerem calamitatem: *Comprehenderunt me iniquitates meae. & non potui ut viderem.* Oculos eruit, ne lyncus viderem vbi miser iacebam, nec animæ perditionem, nec vltimum discrimen, nec animam mortuam, nec Deum irritatum, nec corium oculosum, nec infernum, iam nunc absorbendus, dilatatum.

Hanc mundi totius Deus assignat ruinæ rationem, quodque diabolus pacificus, securusque dominatur omnibus, quod cunctorum oculos obduisset: *Attendi & auscultavi, nemo quod bonum est, loquitur: nemo est, qui negat penitentiam super peccato suo dicens: quid feci? Omnes conuersi sunt ad eursum suum, quasi equus: & metu vadens ad prælium.* Quantum sapio, se Deus hic ut & omnium aut vrbis describit gubernatorem, qui quatenus quæ per ciui aтем aguntur, videat illa laruatus obambulat, & incognitus, hic illicque substiit intendens auritus hominum colloquus, ut ex illis quæ passim aguntur intelligat. Ira, inquit Deus, mundi hanc perultraui ciuitatem, hinc inde diligens auscultauit, ad populi coronam propius accessi, nec vnum audiui verbum, quod aliquam spiraret virtutem. in foro, in basilicis, in locis publicis, in ciuium confelsibus, qui de Deo, de virtutibus, de penitentia, de bono publico loqueretur offendi neminem: *Nemo quod bonum est, loquitur.* Nec pater instruit filium quis sit modus Deo seruendi, nec amicus amicum docet pietatem, sed de vanitatibus sermo est frequentissimus, meretor de luero, de suo nobilis stemmate, de morum leuitatibus adulescentes, de suis mulieres voluptatibus, ornatus, & ineptus colloquuntur.

42. Tu iudex esto de quibus, dicitur mihi, in vestris loquimini conuentibus: quid in vestris tractatis conuersationibus: verba sunt famæ clerici vel religiosi detractoria, vicinæ laudentia bonam exultationem, colloquia sunt de vestris confederationibus, scâdalosis magis quam secretis. Vnde quæso tanta scelera? Oculos apertos nemo habet, quibus suam attendat miseriam, vix præterlabentis inanitatem, Deo irrogatas iniurias, quodque ad fluminis ripam incedat abyssi inferni breuis, & inopiatio demergendus ganeo, Nec lubricus pendit quid feci? Nec ille præ furore crepans: *Quid feci?* Ille nostris inhonestè transactis, hic suis suis indomitus & implacabilis, nullus est qui recogitet corde, *quid feci?* Deum grauitè offendi, eius in me furorē concitauit, cœli perdidit prerogatiuam, diabolo me tradidi, hic animam meam Dominus possidet: Omnes laxatis currut habentis, suis obe-

diunt appetitibus, sequuntur voluptates: quasi equus impetu vadens ad prælium. Obscurum est Domine, at explicat David: *Sicut equus & mulus quibus non est intellectus: & ceteri, non attendentes, quod se medios exponant halis confodiendos, subintrent voluptabro luto demergendi.*

Perpendit D. Chrysoſt., quàm aptè non femel dixerit David, quod homo peccando stultus euaserit, & iustar iumentu stupidissimus: *Homo cui in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similis factus est illis.* Considera casu hominis. Ingressum aperit peccato, serpeni maledicto diabolus, confelsus accurrat à Deo, iteratis vocibus inclamat, quibus se monstrat eius condolere perditionem: *Adâ ubi es? Adâ se illic vocem Domini ambulantis in paradiso ad aurâ post meridiem abscondit se. & uxor eius de facie Domini in medio ligni paradisi.* Mirerur inquit hominum insipientiam. Deum percipit vocantē, & conatur & credit se oculis diuinæ abscondi posse maieſtatis. O te malè sapientem, num ignoras, nullam esse, Dei oculos subterfugienti rationem? Num hoc te later, ad eò pellacios esse Dei oculos, ut coram eis densissimæ tenebræ luce claris pateant meridiana, & illis nocte obscurissimam ipso die fulgetiſſimo esse minus absconditam? *Tenebra absconditur a te, & nos scru diei illuminabitur, sicut tenebra eius, ita & lumen eius.* Vltimis, te conaris abscondere, & ad medium fugis paradisi: Ita legerant Septuaginta: *Abscondit se in medio paradisi:* quàm ille intefeceret latro, qui voce satellitis audita, cuius manibus quaeritur capiendus, quo eum subterfugeret, ad medium fori curreret abscondendus? Demum addit, quod absconderit se ad vbram arboris, quæ in medio paradisi exurgebat. Cirauerat autè Deus, & in medio paradisi binas plantauerat arbores, vitæ & vnam, cuius fructus hominis vitâ factam teclatamque conseruasset, ita ut omnino senium ignorasset; alterâ scientiæ boni & mali: *Produxit lignum vite in medio paradisi, lignumque scientiæ boni & mali:* hæc quoque in medio florebat paradisi situata: sic enim ita respondet serpenti: *De fructu ligni, quod est in medio paradisi præcepit nobis Deus, ne comederemus.* Collocavit autè Dominus protoparentes nostros inter binas illas arbores, ut suum probaret dominum quo sibi liberum erat præcipere vel prohibere pro libitu, pariter offenderet hominis libertatem, qua præditu in paradiso collocauerat. Hoc nâque inuuit Spiritus S. *Deus ab initio constituit hominē, & reliquit eū in manu conselsi sui, autelit*

adicit mandata. *Ecce ante hominem mors & vita, bonum & malum, fugam igitur homo meditatur, à facie Dei sui, ne videatur, conatur abscondere, fugit medius inter duas arbores. O te mentis inopem, inopem consilij (miratur D. Chrysoſtom.) an non aduertis, dum te totis virionis interis abscondere, ne tuum detegatur flagitium, teipſum inter teſtes. Statuis tibi aduerſarios, binas ſcilicet illas arbores, nolens vii concella & ſana, & manum mittens ad prohibitam & noxiam? O quam deliras? O quam cœcū quidquid enim agis, inſipientiam tuam redarguit. Quis credat tantam mentis cœcitatē, tantamque in homine cadere poſſe veſtigiū, qui vix ab hora quadrante ſapientiſſimus habebatur & tanto pollens iudicio, vt naturarum quorumlibet animalium ſeruator illis nomina congrua natura qualitatibus imponeret? delime mirari (monet D. Chryſoſtom.) quam primū enim diabolus animum fuerit ingreſſus, illam excœcat, iudicium perturbat rationis, & iumentis ſimilem reddit inſipientibus: *Nihil peccato peius delicti, ipſum enim, vi introſerui non ſolum confuſione rotos nos replet, ſed inſipientes facit eos, qui antea intellectu & ſapentiā præſtiti erant.* In ſtuporem rapitur vehementiſſimum vates Ezechiel, videt ſeniores, quos diceret Senatores venerabiles, capillis canos, barbīs candidos, at ita mente deliros, vt genua proni ſceterent immundis quibusdam animalibus, licetis, buſonibus, ſerpentibus, aliſque innumeris maledictis anguibus, dem illis ſua ſtabant corda, ſuas offerbant vitas, in incenſo, quod ſerpentibus adolebant. O Domine, quis audivit unquam tale, aut quis vidit huic ſimile, tantam mentis ſtupiditatem, inſipientiam tantam? Ceſſet ſtupor, dilicte mi, diligenter illos attende, cœci ſunt, vapor æternū aſcendens de thimulo, illos adeo obœcavit, vt credant ſe nec ab ipſo Deo videri: *Vapor nebule de thuro ſurgebat. Ecce aſcendi enim, non videt Dominus nos.* Quot his ſimiles toto conſpicias mundo, qui buſones, diſpſadas, immundosque adorant ſerpentes, gemina viperarum? En tibi virum, qui milite portitur Angelicā formā grauiſſimā, adheret autem alteri quæ ſit ipſa putredine deœſtibiſior. Alterum ex hito, cui cum noctes quietas in lecto poſſit tranſigere, ſocia ſibi coniuge à Deo conſeſſa, plares percutit, vt veſtigio circumuolutans alienam. Non te rapiat illud in admirationem: hos quippe vapor excœcat paſſionum, adeo mente nubulos, vt nec attendant, quod Deus cordis inima perſcrutetur,*

reſpublica ſcandalizetur, cœlum irriter, bona dilapidet, animamque cruciatibus damnet æternis. Quam ſantum tibi Dominus ſuggerit ore prophetico conſilium: *Leua in altum oculos tuos, & vide ubi non proſtrata ſit.* Oculos aperti anima Chriſtiana, teipſam diligenter circumſpice, quod cecideris attende, filium imitare proſtrum, cuius vitæ correſtio ab oculorum dependebat aperture, ſeipſum ſedulo circumſpexit, domus paternæ recordatus. In ſe reuerſus, ſe porcis cernit circumcinctum, hos quippe ſubuleus paſcebat, ſe fame gemit deficientem, vitæ mancipium. Quid lucratus ſit, & quid perdidit conſiderat, quam illuſtrem, quam oppatam domum reliquerit tum filius proſectus in reginē longinquam, & quam abſectum miſerumque incolat ſuile modo porcarium. Exclama: *Quanti mercenarij in domo patris mei abſcedant panibus!* Enge age, oculos reſera, Dauidis exemplo: *Cogitavi viam meam & conuerſi pedes meos in teſtimonia tua.* Commune proterbium eſt eorum qui cœcum inœrmat & dilaceret, prius illi obſcure iniecto pulvere oculos: in dubium enim eſt ſic obœcatur, per montium, rupinūque præcipitia currentem facillimè in præceps collidi, corūque prædam præjarari. Mutus hoc eſt diaboli, oculos obſcure, vt tuarum currentem impetu paſſionum, hinc inde mundi occaſionibus, & præcipitijs illius, in inferni corruas abyſſum præda diaboli ſempiterna. Magnum eorum vidit Dauid numerum in infernum corruille: *Sicut ones in inferno poſiti ſunt, mors depaſcet eos.* Samſonem vidisti ab inimicis excœcatum, quam infelix vt iumentum ad molam alligatur? quid de illo boni ſperandum qui velatis inter præcipitia graditur oculis? Talem te Deus ſugillat, velatis te ducit diabolus oculis per amages, & motum tuorum deſia, delirantem, vt heri ex Ezechiele diximus. Hoc damno diabolus animam afficit, dum eam per peccatum iam Dominus ingreditur, poſſidetque pacificus.

§. 6. *Aures occludit diabolus anima: paſer eſt, qui verbum ſurripit.*

Secundum eleuat pontem, auditus ſcilicet anima diabolus, idque ne corde Dei verbum audiat, ea attentione, quā Dauid, qui ait: *Audiā quid loquatur in me Dominus Deus, quoniam nimis loquetur pacem in plebem ſuam, & ſuper ſanctos ſuos.* Præxim illam omnes admittunt, quā

